

Vårdprogram

Brf Rovfågeln, Aspudden

Fastighetsbeteckning: Kungsörnen 1 och Rovfågeln 1
Namn/Gatuadress: Hertigvägen 2-18, Blommensbergsvägen 180-190
Kommun, Stadsdel: Stockholm, Aspudden
Ärendenr:

2010-07-15

Vårdprogram Brf Rovfågeln

Stockholms Byggnadsantikvarier har på uppdrag av bostadsrättsföreningen Rovfågeln upprättat ett vårdprogram för byggnaderna i kvarteren Kungsfågeln 1 och Rovfågeln 1 i Aspudden. Arbetet innefattar historik och beskrivning, aktuell lagstiftning, en beskrivning av byggnadernas kulturhistoriska värde samt riktlinjer vid underhåll och ändringar.

Texterna om aktuell lagstiftning är hämtade från Stockholms stads hemsida.

Arbetet är utfört av Eva-Lotta Erlingsson, Stockholms Byggnadsantikvarier AB.

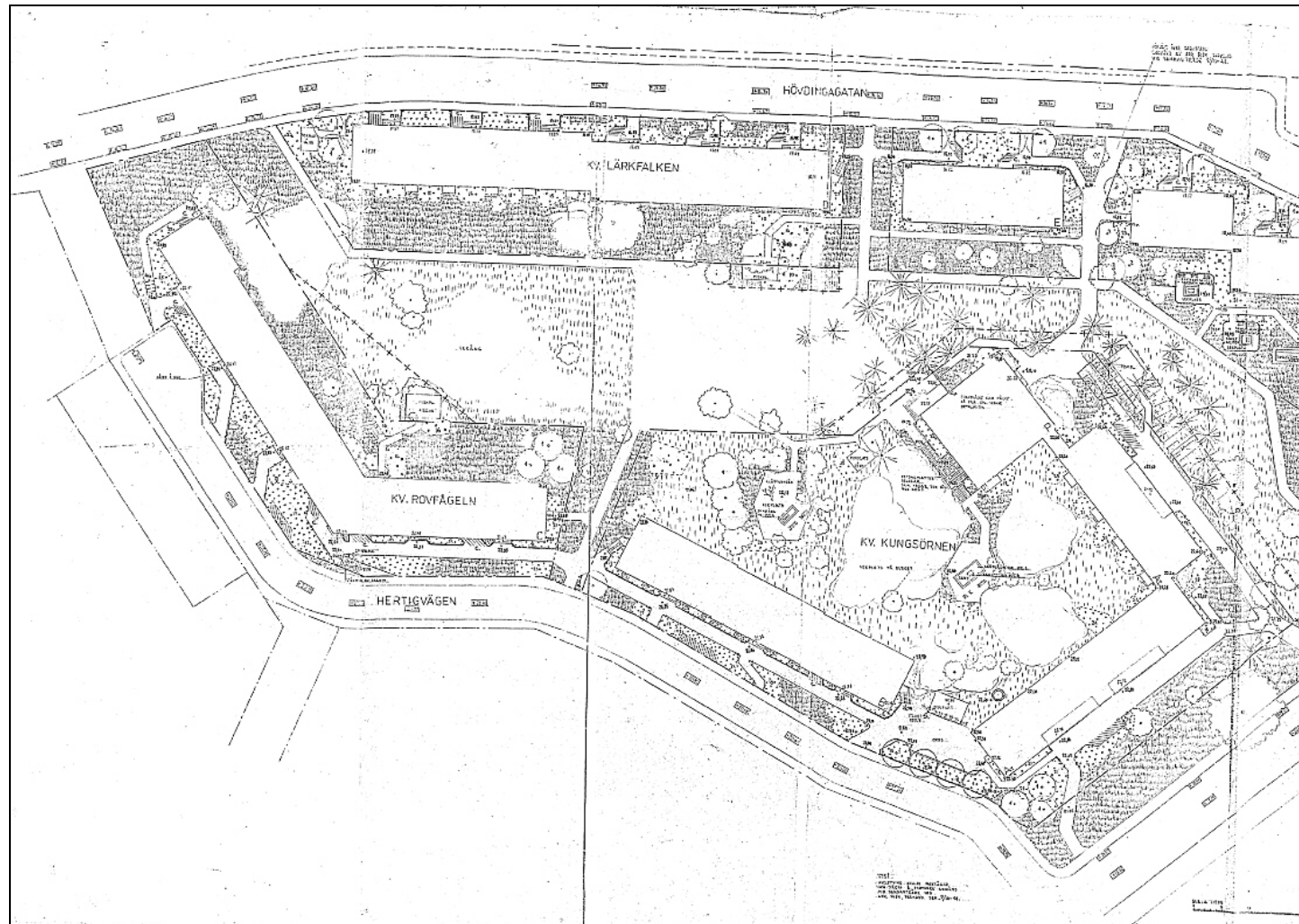
Eva-Lotta Erlingsson

Byggnadsantikvarie

Innehåll

Innehåll	3
Historik och beskrivning.....	6
Historik.....	6
Beskrivning	6
Kulturhistoriskt värde	7
Lagstiftning	8
Kulturhistoriskt skydd enligt Plan- och bygglagen	8
Planer	9
Bygglov och bygganmälan	9
Målsättning.....	11
Riktlinjer för underhåll och ändringar	11
Exteriör.....	12
Mark.....	19
Interiör - trapphusen	21
Källor och litteratur	25
Tryckta källor	25

Otryckta källor.....	25
Intervjuer.....	25
Bilaga 1	26
Kulör och materialangivelser.....	26
Exteriör.....	27
Interiör trapphusen.....	29
Bilaga 2	32
Förslag på specifikation för nya säkerhetsdörrar.....	32
Bilaga 3	33
Produkter och fabrikat.....	33

Rovfågeln, Kungsörnen, Lärkfalken och Simfågeln, markplanering 1948

Historik och beskrivning

Historik

AB Familjebostäder är ett kommunalt bostadsföretag som bildades av Stockholms stad och HSB 1936 . Företagets uppgift var att bygga bra bostäder för barnrika familjer med små ekonomiska resurser. Redan samma år färdigställdes de första så kallade barnrikehusen i Hammarbyhöjden. Barnrikehusen var en politisk åtgärd för att förbättra bostadssituationen för stora och trångbodda barnfamiljer. Under 40-talet fortsatte bostadsbyggande för barnrika familjer. 1944 förvärvade Stockholms stad både hyresfastigheter som mark i Aspudden. Arkitekt Sven Markelius var stadsplanedirektör och han upprättade en ny stadsplan för Aspudden. Kvarteren Rovfågeln, Kungsörnen och Lärkfalken anlades efter tidens ideal där bebyggelsen lades runt stora gårdar och där stor hänsyn togs till den naturliga terrängen. HSB:s arkitektkontor anlätades och ansvariga för kvarteren i Aspudden var Nils Lindberg och Curt Strehlenert. Byggmästare var Olsson och Skarne.

Beskrivning

Utmed Hertigvägen ligger två långsträckta byggnader med källare och tre våningar. Utmed Blommensbergsvägen ligger tre sammanbyggda byggnader, två med rektangulär plan, källare och tre våningar och ett punkthus med kvadratisk plan, källare och fem våningar. Norr om dessa byggnader kring en gemensam storgård ligger kvarteren Lärkfalken och Simfågeln som är uppförd samtidigt i samma stil.

Byggnaderna är uppförda av 1-stens gult fasadtegel fogstruket med släta fogar. Enligt byggnadsbeskrivningen isolerades yttermurarna invändigt med 7 cm träullsplattor och putsades. Socklarna varierar mellan slätputs,

spritputs och vaskolitputs. Yttermurarna i källarlokalerna isolerades med 3,5 cm träullsplattor.

Grundmurarna utfördes av betong ner till berg. Källartak och golv utfördes av betong. Bjälklagen utfördes av betong. Uppgifter om yttertaken varierar men idag ligger röda betongpannor, tidigare skall det ha legat röd eternit. Utvändiga trappor utfördes av granit och invändiga trappor av cementmosaik.

Kulturhistoriskt värde

Byggnaderna i kvarteren Kungsörnen och Rovfågeln har sammantaget ett högt kulturhistoriskt värde, främst representerat av samhälls- och arkitekturhistoriska värden.

Samhällshistoriskt värde

Familjebostädernas områden representerar stadens sociala bostadspolitik från 1930-talet och framåt.

Byggnaderna i Kungsörnen och Rovfågeln är typiska och välbevarade exempel på denna strävan att skapa goda bostäder åt mindre bemedlade, ofta barnrika, familjer.

Arkitekturhistoriskt och arkitektoniskt värde

Byggnaderna representerar också ett stadsplaneideal där byggnaderna ligger ganska glest och fritt placerad i ett öppet och bevarat landskap. Området har en variationsrik och välplanerad utomhusmiljö där markens topografi tagits till vara och bebyggelsen anpassats därefter. Stödmurar och trappor liksom sitt- och lekplatser, planteringar med mera hör också till den ursprungliga, välordnade utomhusmiljön.

Byggnadernas yttre har en enkel arkitektur med ett fåtal utsmyckningar. Trapphusen är exempel på utrymmesbesparande och genomtänkt planering. Byggnaderna är uppförda i ett fåtal men tidstypiska och karaktärgivande material: gult fasadtegel, vaskolitputs, kalksten, granit, smide, puts och cementmosaik.

Lagstiftning

Kulturhistoriskt skydd enligt Plan- och bygglagen

I Plan- och bygglagen, PBL, finns ett krav att alla ändringar av en byggnad ska utföras varsamt. Kravet på varsamhet gäller all slags bebyggelse och syftar till att behålla egenarten och värdena i den befintliga miljön liksom inre kvaliteter i byggnadens utformning och dess inredningar.

Enligt Stockholms stadsmuseums utvärdering är bebyggelsen i kvarteren Rovfågeln och Kungsörnen grönmarkerade. För särskilt kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, det vill säga blå- och grönmarkerade byggnader är 3 kap 12 § i Plan- och bygglagen tillämplig. För all bebyggelse är 3 kap 10 och 13 §§ tillämpliga.

10 § Ändring av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens karaktärsdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värde tas tillvara. Lag (1998:850)

12 § Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas. Lag (1994:852)

13 § Byggnaders yttre skall hållas i vårdat skick. Underhållet skall anpassas till byggnaden från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär. Byggnader som avses i 12 § skall underhållas så att deras särart bevaras. Lag (1994:852). Detta lagskydd avser hela byggnaden, både exteriör och interiör.

Planer

Kvarteren Rovfågeln och Kungsörnen omfattas av Stadsplan Pl 3116A som vann laga kraft 1946-05-17.

Kvarteret Kungsörnen omfattas även av Stadsplan Pl 5912A som vann laga kraft 1962-09-18. Den berör endast under mark i samband med byggandet av tunnelbanan. Planerna anger bland annat hur mycket mark som får bebyggas, byggnadernas yttre mått, takvinkel med mera.

Bygglov och bygganmälan

Bygglov behövs för att bygga nytt, bygga till eller för att ändra en byggnad så att någon ny bostad eller lokal tillkommer. Att väsentligt ändra en byggnads användning till nytt ändamål fodrar också bygglov, liksom att anordna eller väsentligt ändra vissa anläggningar.

Förutom bygglov krävs ofta också en bygganmälan. Byggherren ska med bygganmälan visa att samhällets krav på byggnaden/anläggningen uppfylls. Bygganmälan ska göras minst tre veckor före byggstart och det är byggherren som ska lämna in anmälan.

Oavsett om byggåtgärderna kräver lov eller inte ska en bygganmälan göras till byggnadsnämnden om arbetet handlar om att:

- uppföra eller bygga till en byggnad
- uppföra/anordna eller väsentligt ändra en annan anläggning
- ändra i en byggnad så att bärande konstruktioner berörs eller planlösningen avsevärt påverkas
- installera eller väsentligt ändra hissar, eldstäder, rökkanaler, anordningar för ventilation, vatten- och avlopp (även på tomt)
- underhålla värdefull bebyggelse som omfattas av skyddsbestämmelser

Ofta är det lämpligt att lämna in byggnmälan för arbeten i en kulturhistoriskt värdefull byggnad betydligt tidigare än tre veckor före planerad byggstart. Stadsbyggnadskontoret kan då i god tid meddela om till exempel sakkunnig medverkan av antikvarie krävs. För vissa enklare byggnadsåtgärder kan byggnmälan lämnas i samband med ansökan om bygglov.

En åtgärd som inte kräver bygglov eller byggnmälan kan ändå vara olämplig att utföra på en kulturhistoriskt intressant byggnad. Den kan också strida mot PBL:s varsamhetskrav och förvanskningförbud. Stadsmuseet gör t ex den bedömningen vid rivning av ursprungliga lägenhetsdörrar. Markiser kräver inte heller bygglov eller byggnmälan men en varsamhetsbedömning bör ändå göras så att de anpassas efter byggnaden.

Råder osäkerhet kring om en åtgärd kräver bygglov eller byggnmälan, kontakta Stadsbyggnadskontoret.

Ej övermålad vaskolitputs mellan byggnaderna

Entré Hertigvägen

Målsättning

Målsättningen med vårdprogrammet är att föreslå åtgärder som bevarar byggnadernas kulturhistoriska värde. Detta genom att på lång sikt återställa byggnadernas ursprungliga utseende avseende material och kulörer. Vid nya tillägg föreslås åtgärder som är anpassade till byggnadernas ålder och stil.

Byggnaderna som först förefaller identiska har inbördes olikheter som under hand har försvunnit genom till exempel ommålning. Byggnadernas särart är en del av det kulturhistoriska värdet och viktiga att lyfta fram.

Vissa material har försvunnit från marknaden och för dessa har ett liknande material föreslagits som ersättning.

Riktlinjer för underhåll och ändringar

För att ta tillvara och skydda de kulturhistoriska värdena som byggnaden har bör särskild hänsyn tas vid vård, underhåll och renovering av byggnaden.

Riktlinjer för underhåll och ändringar kompletteras med en sammanställning med kulörangivelser för ommålning och andra ytskiktsbehandlingar se bilaga 1.

Exteriör

Sockel

Socklarnas utförande skiljer sig åt mellan de olika byggnaderna. Hertigvägen 8-18 har slät cementputs som är svartmålad och Hertigvägen 2-6 har vitmålad grov spritputs. Byggnaderna utmed Blommensbergsvägen har en sockel av med en yta av så kallad vaskolitputs som i efterhand har stänkputsats och målats vit.

Vaskolitputs är en konstensputs speciellt anpassad för till exempel socklar och pelare. Genom syratvättning frilades de i putsen ingående stenkornen så att en stenlik yta erhöles, i detta fall en ljusgrå krossad sten.

Åtgärd: Hertigvägen: De olika sockelmaterialen behålls och underhålls lika befintligt.

Blommensbergsvägen: Vid framtida underhåll undersöks om vaskolitputsens kan friläggas genom till exempel blåstring eller tvättning och återställas. Åtgärden kräver fackman dokumenterat kunnig på vaskolitputs.

Tegelfasader

Fasaderna är av gult fasadtegel. Takfoten markeras av en murad tandstensfris. Blommensbergsvägen 180-182 är sammanbyggda med balkonger. På baksidan av dessa finns vaskolitputs som inte har målats.

Åtgärd: Vid kompletteringar av fasadernas tegel skall samma slags tegelsten eller någon som är så lik som möjligt användas. Om befintligt tegel rivs skall det sparas för att kunna användas vid framtida kompletteringar. Tegelfasader kan vid behov tvättas med vatten. Teglet och vaskolitputsens rengörs med hjälp av fackman med dokumenterad erfarenhet.

Yttertak

Taket är idag belagt med tegelfärgade betongtakpannor. Enligt ritningar från Familjebostäder låg svart eternit, okänt i vilket format, på taken. Äldre hyresgäster minns dock att taket var av röd korrugerad eternit. Eternit är ett asbestbaserat material som inte längre används.

Åtgärd: Vid framtida byte och underhåll av takmaterial bör man åter lägga röda betongpannor.

Vaskolitputs under senare påförd puts och färg

Ursprunglig entréport med smidesgaller

Ursprunglig balkong 1959 Blommensbergsvägen 184

Fågeltorget 167, nyttillverkade balkonger

Balkonger och balkongräcken

På 1980-talet ändrades balkongerna genom en hel omgjutning av balkongplattorna och nya räcken. Fronterna täcktes med plåt trp 16/66 och fick kulör 1010-Y10R enligt bygglovshandlingarna. Både räcken av aluminium och plåten är klumpiga och inte anpassade efter byggnadernas formspråk. Ursprungligen var balkongräckena av smide och sidorna klädda med ljus, finkorrugerad plåt. Smidet var rödmålat.

Åtgärd: Vid framtida ändringar av balkongerna till ett mer tidstypiskt utseende föreslås följande. Räcken tillverkas av smide förslagsvis likt räcket på bilden från Blommensbergsvägen 184. Balkongsidorna täcks med finkorrugerad plåt i ljusgrå kulör. Plåten dras ner så att betongplattans nedre del syns. Eventuellt med en öppning i plåten och svängda hörn likt de nytillverkade balkongerna vid Fågeltorget i Aspudden.

1987 utfärdades bygglov för inglasning av balkonger på femvåningshuset i kv Kungsörnen. Detta bygglov har upphört att gälla. Inglasning av balkongerna skall i framtiden undvikas. Däremot kan man använda lösa skärmar, se avsnittet om Solavskärmning nedan.

Fönster, fönsterdörrar och smide

Byggnaderna har kopplade inåtgående fönster i flera olika format. Framför franska balkongerna och trapphusens fönster sitter olika typer av smidesräcken. Utmed Blommensbergsvägen finns även smidesräcken vid entréernas glaspartier.

Åtgärd: Fönster och fönsterdörrar skall varsamt renoveras. Ursprungligt draget fönsterglas ger en levande och lite ojämn yta och det är viktigt att också det behålls. Blir det aktuellt att byta till energiglas byts endast den inre glasrutan. Fönstersnickerier och smidesräcken målas vita som nu med linoljefärg. Kulör anges i bilaga 1.

Entrédörrar och soprumsdörrar

Entrédörrarna med karmar är av ek. Glasen sitter fast med eklister som har skruvats i ramen. Samtliga dörrar är ursprungliga. Dörrarna mot framför allt Hertigvägen är medfarna då de är exponerade för sol och vind.

Dörrarna mot Blommensbergsvägen sitter mer skyddade i de indragna entréerna.

I entréerna mot Hertigvägen sitter även utbytta dörrar till soprummen, ursprungligt utseende är okänt.

Åtgärd: Befintliga entrédörrar bevaras i första hand. De kan varsamt renoveras och kompletteras av kunnig fackman/snickeri med dokumenterad erfarenhet. Ytan behandlas med oljefernissa. Blir det aktuellt att tillverka nya skall de göras som kopior av de befintliga avseende konstruktion, dimension och ytbehandling.

Soprumsdörrarna har troligen varit karosseripanelklädda ekdörrar. Idag är det vitlackerade plåtdörrar.

Åtgärd: Soprumsdörrarna målas i samma kulör som den omgivande vaskolitputsen alternativt kläs med panel.

Entréomfattningar med plåtavtäckning

Entréerna har omfattningar av vaskolitputs likt en del socklar som i efterhand har stänkputsats och målats vita. Vaskolitputs är en konstensputs speciellt anpassad för till exempel socklar och pelare. Genom syratvättning friläggs de i putsen ingående stenkornen så att en stenlik yta erhålls. I det här fallet är ytan av en ljusgrå krossten.

Åtgärd: Vid framtida underhåll undersöks om vaskolitputsen kan friläggas genom till exempel blästring eller tvättning och återställas. Åtgärden kräver fackman dokumenterat kunnig på vaskolitputs.

Omfattningarna har en liten skyddsavtäckning av kopparplåt. Plåten är grönärgad och ger en fin färgverkan tillsammans med det gula teglet.

Åtgärd: Skärmtaket behålls och vid eventuella kompletteringar görs det likt befintligt. Vid skador skall plåten i första hand repareras och kompletteras för att behålla patinan.

Husnummerbelysning Hertigvägen

Skärmtak vid källareentré

Husnummerbelysning Blommensbergsvägen

Entré till förskolan

Skärmtak

På Hertigvägen 18 finns ett ursprungligt skärmtak täckt med kopparplåt och med en undersida klädd med fernissad, smalspårig panel. Över vissa källarentréer finns också lätta skärmtak som hålls upp av en smal smidessträva.

Åtgärd: Vid framtida byten av plåten används åter kopparplåt. Skärmtaken behålls och vid eventuella kompletteringar görs de lika de befintliga.

Förskoleentrén Blommensbergsvägen 180

Entrén till förskolan Måsen nås via en murad terrass med smidesräcken. Entrén är en bred gjuten betongtrappa med ett skärmtak täckt med korrugerad plåt. Taket bärs av fyrkantiga pelare klädda med vaskolitputs. Trappan har omfattande skador.

Åtgärd: Trappan gjuts om lika befintligt. Övriga delar underhålls lika befintligt, se till exempel entréomfattningar.

Husnummerbelysning

Idag finns två olika varianter på husnummerbelysning. Utmed Hertigvägen sitter på entréomfattningarna en avlång liggande modell med överljus. Utmed Blommensbergsvägen finns en kubformad armatur placerad på tegelfasaden. Av foton ur stadsmuseets inventering 1986 framgår att husnumren även utmed Hertigvägen tidigare satt på tegelfasaden. De ser ut att vara kubformade.

Åtgärd: Vid byte av husnummerbelysning och ytterbelysning föreslås en kubformad modell, t ex Opalglasarmatur med skymningsrelä, fabrikat Kamica, se bilaga 3. De kan åter placeras på tegelfasaden eller över entrén som idag.

Solavskärmning och markiser

Det finns enstaka markiser på byggnaderna. På flera balkonger finns parasoller samt skärmar av plast, spån, trä eller tyg. Parasoller som skruvas på balkongracket kan vara lättare att hantera och anpassa efter solen än till exempel en markis.

Åtgärd: Skärmar och parasoller används i första hand som solavskärmning på balkongerna. Förslag på skärm, se bilaga 3.

Markiser var vanligt på 1940-talet och olika modeller förekom. De vanligaste var raka med eller utan sidor. Utbudet av färger och mönster var inte så stort som idag. Det som främst skiljer dagens markiser från 1940-talets är konstruktionen. Idag används aluminium istället för smide vilket ger klumpigare dimensioner. På 1940-talet låg rullen ofta öppen utan kassett. Önskar man en exakt kopia av en 1940-talsmarkis får man konstruera och specialbeställa dem vilket medför större kostnader.

Åtgärd: Vid uppsättning av markiser föreslås att de utformas diskret och anpassat efter byggnadens färgsättning: Fallarmsmarkis (fönstermarkis), utan kassett, monteras i fönsternischen, inte över fönstren på teglet. Över balkongerna väljs en vikarmsmarkis (terrassmarkis) utan kassett. Modellen ska vara rak utan sidor och utan volangkappa. Metalldelarna lackeras i samma kulör som fönstersnickerierna, se bilaga 1. Markisväv har valts Sandatex 0015/93, en ljus vitgrå kulör som passar tegelfärgen och ger ett varmt ljus.

Ett parasoll kan vara lättare att anpassa än en markis.

Exempel på fönstermarkis placerad i fönsternischen

Mark

Mark behandlar de hårdgjorda ytor, trappor samt räcken och murar som förekommer närmast byggnaderna.

Entrétrappor och hårdgjorda ytor

Vid entréerna utmed Hertigvägen ligger granit och upp till entréerna går låga trappor/uppfarter med kantstenar av granit och vid högre nivåskillnader granitsteg. Gångytorna är hårdgjorda med asfalt och det är okänt vilket material som ursprungligen användes. I Blommensbergsvägens entréer ligger kalksten i oregelbunden form.

Åtgärd: Ursprungliga stenmaterial behålls. Blir det aktuellt att ersätta gångytornas asfalten kan betongplattor i till exempel formatet 30x30 cm användas.

Räcken av smide

Utvändiga räcken vid trappor, uppfarter, källartrappor med mera är av smide och svartmålade. De finns i olika format och utförande.

Åtgärd: Räckena behålls och målas åter svarta lika befintligt.

Stödmurar, kantstenar

Utmed Hertigvägen löper en stödmur av oregelbundna stenar med en bakomliggande plantering. Terrassen vid Blommensbergsvägen är också uppbyggd av stora oregelbundna stenar. Det finns även runda kantstenar.

Åtgärd: Murar och stenar behålls och vid underhållsåtgärder utförs de likt de befintliga.

Angöring Hertigvägen

Betongsten Blommensbergsvägen

Terrass och trappa Blommensbergsvägen

Hårdjord yta Blommensbergsvägen

Interiör - trapphusen

Vid färgsättningen av väggar och smidesräcken finns olika varianter vilka har förekommit i vart annat trapphus, ungefär som idag, där gula och gröna trapphusväggar avlöser varandra utmed Hertigvägen. Utmed Blommensbergsvägen finns också två varianter. För en sammanställning med kulörangivelser vid ommålning och andra ytskiktsbehandlingar se bilaga 1.

Golv och trappsteg

Golv i entréer, trappor och vilplan är av ursprunglig grå cementmosaik (terrazzo). I entréerna vid Blommensbergsvägen är cementmosaiken lagd i ett mönster med vita diagonala bårder. Trapporna är gjutna i ett stycke och har en yta av cementmosaik. I entrén på Blommensbergsvägen 180 ligger ett marmorgolv med stora hål och skador som kan ha uppstått på grund av olämpliga rengöringsmetoder eller på grund av att marmorn är av dålig kvalitet.

Åtgärd: Både cementmosaiken och marmorn lagas vid behov av fackman på området stengolv och terrazzo. Vid städning och rengöring är det viktigt att inte använda ett frätande medel med syror. På marmor används tvål- eller såpa växelvis med Allrent. På cementmosaik används ett vaxbaserat medel. Infällda ytor för skrapgaller eller matta behålls.

Väggar

Ursprungligen var alla väggar slätputsade och målade. I entréerna utmed Hertigvägen finns flera trapphus där putsen på delar eller hela väggarna täckts med glasfiberväv och målats med flingfärg. I entréerna utmed Blommensbergsvägen finns även invändiga väggar av gult tegel.

Åtgärd: Glasfiberväven tas bort och väggarna återfår en slätputsad yta. Väggarna målas i ursprungliga kulörer, förslag se bilaga 1. Det finns två kulöralternativ som används i vart annat trapphus. Ett alternativ till slätputs är att slätspackla glasfiberväven.

Åtgärd: Tegelväggarna rengörs vid behov genom damsugning med borstmunstycke.

Trappa i cementmosaik Blommensbergsvägen

Hertigvägen gul flingfärg

Nedfällda skrapgaller

Blommensbergsvägen tegelvägg

Tak

Alla trapphus har ursprungliga tak med synliga balkar. Entréerna utmed Blommensbergsvägen har grov puts.

Åtgärd: Vid framtida underhåll av trapphusen bör taken målas i nuvarande kulör, se bilaga 1.

Trappräcken, handledare och elementskydd

I trapphusen finns trappräcken, handledare och elementskydd av smide målade svarta utmed Hertigvägen och grå utmed Blommensbergsvägen. Räckenas kulör finns i olika varianter liksom väggfärgen.

Åtgärd: Vid framtida underhåll av trapphusen målas smidet i ursprunglig kulör, se bilaga 1.

Armaturer

Det finns några olika armaturer i trapphusen. Utmed Hertigvägen sitter rektangulära lysrörslådor på vägg.

Utmed Blommensbergsvägen finns främst halvsfäriska glober.

Åtgärd: Vid framtida byte kan en cirkelformad armatur väljas av ungefär samma typ som på Blommensbergsvägen. Tegelväggarna kan också belysas med en armatur som ger släpljus. Se förslag i bilaga 3.

Sopnedkast

Alla trapphus har sopnedkast vilket tillhör den ursprungliga utformningen.

Åtgärd: Sopnedkastluckorna behålls även om de skulle tas ur funktion.

Lägenhetsdörrar

Ännu finns ett stort antal ursprungliga släta björkfanerade lägenhetsdörrar kvar i byggnaderna. Dessa bör i första hand bevaras. Ursprungliga dörrar bidrar starkt till trapphusens karaktär och har ett högt kulturhistoriskt värde.

Åtgärd: Här följer några generella tips på hur befintliga lägenhetsdörrar kan förbättras. Finns det plats på lägenhetssidan kan en ny inåtgående säkerhetsdörr monteras på insidan. Genom att montera gallergrind, brytskydd och byta lås kan inbrottsskyddet förstärkas. För att förbättra ljudisoleringen kan tätningsslister monteras runt karmen. Brandsäkerhet kan uppnås genom förstärkning på insidan av dörren så att den blir tjockare och står emot brand längre. På dörrens sidor kan en fog som sväller vid värme fällas in.

Åtgärd: Byte till nya säkerhetsdörrar. I de fall man tillåter byte till nya lägenhetsdörrar/säkerhetsdörrar ställs höga krav på utformningen. En särskild kravspecifikation finns som bilaga 2. Där ges två alternativ, fanér som idag eller ådringsmålning av de nya dörrarna för att få samma utseende.

De säkerhetsdörrar som redan finns och som inte är anpassade så att de efterliknar de ursprungliga får fasas ut efter hand.

Hissen

I Blommensbergsvägen 180 finns en ursprunglig välbevarad hiss med innerväggar klädda med smalspårig panel och taket med fanér.

Åtgärd: Hissen bevaras och skyddas från skador vid transporter. Vid behov lackas eller oljas ytan.

Ursprunglig lägenhetsdörr

Armatyr Blommensbergsvägen

Källor och litteratur

Tryckta källor

Cecilia Björk, Per Kallstenius, Laila Reppen *Så byggdes husen 1880-1980* Statens råd för byggforskning, Stockholms stadsbyggnadskontor 1983

Byggnadens särdrag en historisk stilhandbok 1880-1960 Boverket 1996

Lena Sjöström Larsson, Kerstin Wergeni-Wasberg, *Dags att renovera Var rädd om detaljerna* Ica bokförlag 2007

Stockholm utanför tullarna Nittiosju stadsdelar i ytterstaden Stockholmia förlag 2003

Otryckta källor

Stockholms stadsmuseum Faktarummet

Stockholms stad, Stadsbyggnadskontoret, Stadsbyggnadsexpeditionen/Arkiv

Intervjuer

Siri och Rolf Bärnsten, Hertigvägen 6

Birgit Svensson, Blommensbergsvägen 184, fotografier

Bilaga 1

Kulör och materialangivelser

Exteriör

Hertigvägen 8-18

Husdel	Nuvarande kulör/ytskiktsbehandling	Förslag vid ommålning/underhåll
Fönster, fönsterdörrar med karmar	Vit	Vit 0502-Y
Smidesgaller vid fönster	Vit	Vit 0502-Y
Entréomfattningar	Ursprunglig vaskolit som har sprutputsats vit	Se kap. Riktlinjer. Undersök hur vaskolitputsen kan återställas.
Slätputsade socklar (nr 8-18)	Svart	Svart
Spritpustade socklar (nr 2-6)	Vit	Ljusgrå
Entrédörrar	Glasade dörrar av fernissad ek	Se kap. Riktlinjer. Återställs genom renovering av befintliga dörrar
Soprumsdörrar	Plåtdörrar vitmålade	Målas likt den omgivande vaskolitputsen
Burspråk	Vit 0502-Y	Vit 0502-Y
Skärmtak	Undersida av fernissad panel	Oljas/fernissas likt befintligt
Smidesräcken till utomhustrappor m m	Svart	Svart

Blommensbergsvägen 180-190

Husdel	Nuvarande kulör/ytskiktsbehandling	Förslag vid ommålning/underhåll
Fönster, fönsterdörrar med karmar	Vit	Vit 0502-Y
Smidesgaller vid fönster och entréportar	Vit	Vit 0502-Y
Entréomfattningar	Ursprunglig vaskolitputs som har sprutputsats och målats gulvit	Se kap Riktlinjer. Undersök hur vaskolitputsen kan återställas.
Sockelvåningen	Ursprunglig vaskolitputs som har sprutputsats och målats gulvit	Se kap Riktlinjer. Undersök hur vaskolitputsen kan återställas.
Slätputsade socklar på gårdssidan	Svart	Svart
Entrédörrar	Glasade dörrar av fernissad ek	Se kap. Riktlinjer. Återställs genom renovering av befintliga dörrar.
Soprumsdörrar	Plåtdörrar	Målas likt den omgivande vaskolitputsen
Skärmtak	Undersida av fernissad panel	Oljas/fernissas likt befintligt

Interiör trapphusen

Nedan följer tre förslag på färgsättning i trapphusen som bygger på framskrapade färgprover. De båda första föreslås till byggnaderna på Hertigvägen, vartannat trapphus. Det sist till byggnaderna på Blommensbergsvägen där kulören på pelarna i entréerna varierar.

Framskrapade ytor är mycket små och exakt kulör har inte gått att bedöma. Inför framtida ommålning bör en mer omfattande undersökning göras för att fastställa kulörerna. Dessutom skall alltid provmålningar på plats utföras innan slutlig kulör fastställs.

Hertigvägen förslag 1. Trapphus som idag har gula väggar

Del	Nuvarande kulör/ ytskiktsbehandling	Förslag vid ommålning/underhåll
Golv	Cementmosaik	Cementmosaik
Väggar	Gul flingfärg	Beige NCS s1005-Y20R
Tak	Vit	Vit NCS s0502-Y
Socklar	Vit	Vit NCS s0502-Y
Foder	Vit	Vit NCS s0502-Y
Räcke och handledare	Svarta	Grön NCS s4020-G30Y
Dörrar av plåt		Målas som väggfärgen

Hertigvägen förslag 2. Trapphus som idag har gröna väggar

Del	Nuvarande kulör/ ytskiktsbehandling	Förslag vid ommålning/underhåll
Golv	Cementmosaik	Cementmosaik
Väggar	Grön flingfärg	Ljusgrå NCS s1002-Y
Tak	Vit	Vit NCS s0502-Y
Socklar	Vit	Vit NCS s0502-Y
Foder	Vit	Vit NCS s0502-Y
Räcke och handledare	Svarta	Röd NCS s4040-Y80R
Dörrar av plåt		Målas som väggfärgen

Blommensbergsvägen 180-190

Ursprungligen hade väggarna i trapphusen ungefär samma färg, ljus beige och trappräckenas smide var grått. Pelarna i entréerna skiljde sig åt, i nr 186-188 var de blå, i övriga röda.

Del	Nuvarande kulör/ yttskiktsbehandling	Förslag vid ommålning/underhåll
Golv	Cementmosaik Marmor (nr 180)	Cementmosaik Marmor (nr 180)
Väggar putsade	gula respektive blåa nyanser, dekormåleri	Beige s1005-Y20R
Pelare i entréerna	Gul respektive ljusblå	Röd NCS s3050-Y90R (i nr 180-184, 199) Blå NCS s4030-YR90B (nr 186-188)
Väggar av tegel	Gult tegel	Gult tegel, rengörs
Tak i entré	Spritputs vit	Spritputs vit NCS s0502-Y
Tak	Vit	Vit NCS s0502-Y
Socklar	Vit	Vit NCS s0502-Y
Skursockel i trappa	Grå	Grå NCS s5302-G
Foder	Vit	Vit NCS s0502-Y
Räcke, handledare och elementskydd	Grå	Grå NCS s5302-G
Dörrar av plåt	Ljusgrå	Målas som de putsade väggarna

Bilaga 2

Förslag på specifikation för nya säkerhetsdörrar

Befintliga dörrar är släta fanerade med björk på både in och utsida med en blank lackad yta som har mörknat och gulnat. Dörrarna har ursprungliga brevinkast men lås och trycken är troligen utbytta. Fodren är släta täckmålade av trä, utan profilering. Nya säkerhetsdörrar skall ha samma utformning avseende storlek och färg som de befintliga.

Nya dörrar

Dörrar, karmar och foder skall ha samma mått som idag.

Dörren skall på utsidan vara slät fanerad med björk där ådringen är liggande. Faneret betsas och lackas för att få en kulör som överensstämmer med de befintliga dörrarna. För att få ett bra resultat skall fabrikanterna få tillgång till en befintlig dörr. Ett annat alternativ är att förse utsidan av dörren med en mdf-skiva och ådringsmåla den som björkfanér.

Foder skall vara av trä med samma profil som befintliga.

Foder och gångjärn skall målas vita kulör NCS s0502-Y.

Trycken väljs enkla släta förslag Assa Epok 1949.

Brevinkast, om det är aktuellt, väljs enkla släta som är lika de befintliga utan att påverka säkerhetsklassningen.

Ringklocka monteras på fodret lika befintligt alternativt installeras en mekanisk i dörren.

Bilaga 3

Produkter och fabrikat

Markisväv

Sandatex 0015/93

Husnummerarmatur

Kamic - Opalglasarmatur fyrkantig väggarmatur

Trapphusarmatur

Fox Design AB – H+M lampan tak 300mm

Fox design AB – Quartolamp inomhus

Skärmar

TBO-Haglinds - Höj och sänkbart insynsskydd med sidor av markisväv. Väv väljs samma som till markiser.

A	B	C	D	E
a	b	c	d	e
1	2	3	4	5
6	7	8	9	0

Husnummerarmaturer

Siffror & Bokstäver

Självhäftande bokstäver och siffror för husnummerarmaturer.

Höjden på siffrorna avgör läsavståndet.

En 10 centimeter hög siffra är läsbar upp till 25m.

Beställningsnyckel för siffror/bokstäver vid order av husnummerarmatur.

Exempel	
99220.003.2	=siffran 2
99221.003.B	=bokstaven B versaler
99220.003.B/K	=bokstaven b gemener

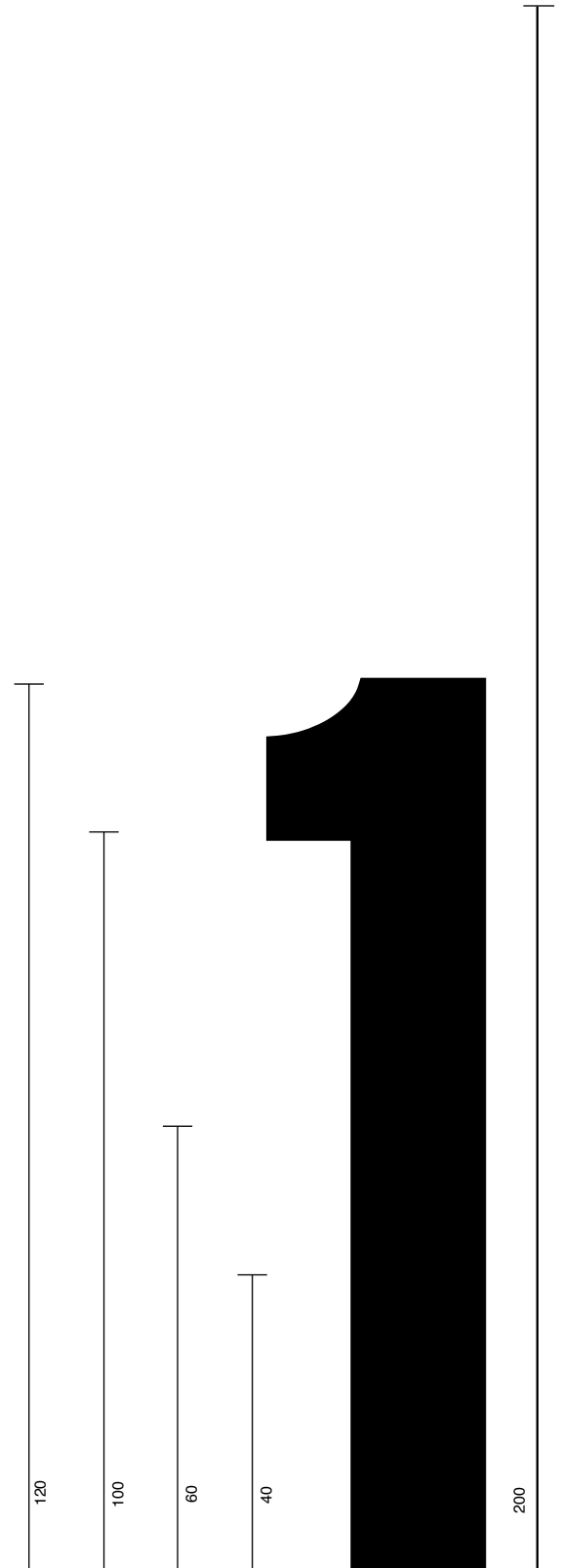
Beställningsnummer	Höjd
99 220.003.Q	H 40 mm
99 221.003.Q	H 60 mm
99 222.003.Q	H 100 mm
99 223.003*.Q	H 120 mm
99 224.003*	H 200 mm

*Finns ej i gemener Q = Snabbservice, lagerlagd

Negativ folie för genomlysta siffror/bokstäver kan efterfrågas.

Följande armaturer är utvalda husnummerarmaturer, men det går bra att välja andra armaturer i huvudkatalogen som husnummerarmatur. Det man skall tänka på då är att ytan för siffror/bokstäver är slät och att armaturen har en IP klass 43 eller högre.

Opalglasarmaturer

Utförande:

Bärande konstruktion är gjort av svart plast, svartlackerad gjuten aluminium (gäller fyrkantiga väggarmaturen).

Glaskupan hålls på plats av skruvar, eller av ett fjädersystem (gäller fyrkantig väggarmatur)

Kupa av opalfärgat frostat glas.

Siffror/bokstäver beställs separat

Anslutningsspänning:

Allmänbrukslampor: 250 V,

kompaktlysrör: 230 V/50 Hz.

Kapslingsklass:

IP 44 för väggmontering

Skyddsklass:

I = kompaktlysrör

II = vanliga lampor

Optioner:

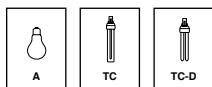
Q = Snabbservice, lagerlaggd

E-nummer:

Finns uttagna på vissa specificerade artiklar.

Se bilagd E-nummerlista

Ljuskällor

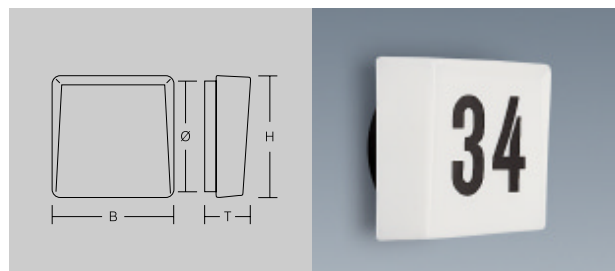
Artikelnummer	Optioner / Dimensioner	Lampa / Effekt
Plastsockel		
20 124.003.Q	B 235, H 225, T 125, Ø 200	A60 60 W
20 124.913.Q	B 235, H 225, T 125, Ø 200	TC 7 W
20 124.923	B 235, H 225, T 125, Ø 200	TC-D 13 W
05 20124	Reservglas	
Aluminiumsockel		
25 124.003	B 235, H 225, T 125, Ø 200	A60 75 W
25 124.913	B 235, H 225, T 125, Ø 200	TC 7 W
25 124.923	B 235, H 225, T 125, Ø 200	TC-D 13 W

Plastsockel		
61 734.003	L 210 B 210, H 210, T 130, Ø 200	A60 60 W
61 734.923	B 260, H 240, T 130, Ø 200	TC 7 W
61 734.963	B 260, H 240, T 130, Ø 200	TC-D 13 W
05-61034	Reservglas	

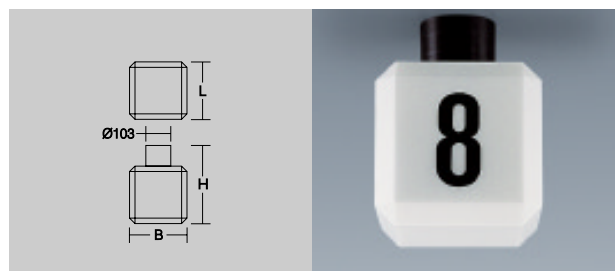
Metall sockel		
61 818.003	B 205, H 205, T 220	A60 60 W
05-61818	Reservglas	

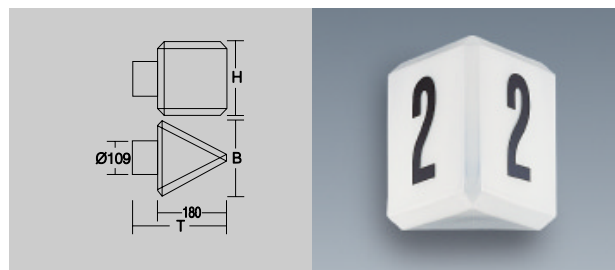
Plats för Bokstäver/siffror på flera sidor

Väggmonterad

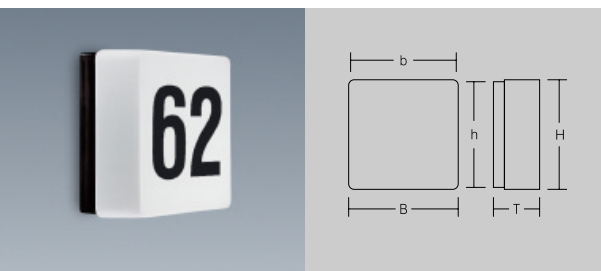
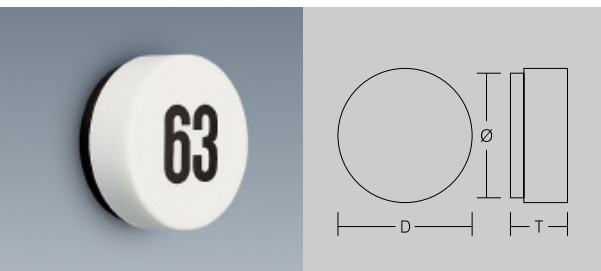
Takmonterad

Väggmonterad

- med fjädersystem
- inga verktyg behövs för att öppna armaturen
- enkel montering och demontering av kupan
- god fixering av kupan

Opalglasarmaturer med skymningsrelä

Utförande:

Bärande konstruktion är gjort av svart plast.
 Glaskupan hålls på plats av ett fjädersystem.
 Kupa av opalfärgat frostat glas.
 Inbyggt skymningsrelä:
 Inställningar
 På, 3 till 50 lux
 Av, 30 till 150 lux
 Reaktionsid ca: 25 sek.

Anslutningsspänning:

Allmänbrukslampor: 250 V,
 kompaktlysrör: 230 V/50 Hz .

Kapslingsklass: IP 43

Skyddsklass: I

Optioner:

Q = Snabbservice, lagerlaggd

E-nummer:

Finns uttagna på vissa specificerade artiklar.
 Se bilagd E-nummerlista

Ljuskällor

Artikelnummer	Optioner / Dimensioner	Lampa / Effekt
Diameter på armatur D230mm		
20 101.003.25	D 230, T 110, Ø 200	A60 40 W
20 101.913.25.Q	D 230, T 110, Ø 200	TC 7 W
05-20101	reservglas med diameter 230	
Diameter på armatur D280mm		
20 171.003.25	D 280, T 120, Ø 260	A60 40 W
20 171.913.25	D 280, T 120, Ø 260	TC 9 W
05-20102	reservglas med diameter 280	
Diameter på armatur 240x240 mm		
20 128.003.25	B 240, H 240, T 110, b 225, h 225	A60 40 W
20 128.913.25	B 240, H 240, T 110, b 225, h 225	TC 7 W
05-20128	reservglas 240x240	
Diameter på armatur 280x280 mm		
20 172.003.25	B 280, H 280, T 120, b 270, h 270	A60 40 W
20 129.913.25	B 280, H 280, T 120, b 270, h 270	TC 9 W
05-20129	reservglas 280x280	
Armatur diameter 230 utan skymningsrelä		
21101.003	D 230, T 110, Ø 200	A60 40W
21101.923	D 230, T 110, Ø 200	TC-D 13W
Armatur diameter 280 utan skymningsrelä		
21101.003	D 280, T 110, Ø 200	A60 40W
21101.923	D 280, T 110, Ø 200	TC-D 13W

Polykarbonatarmaturer med skymningsrelä

Utförande:

Bärande konstruktion är gjort av svart plast.

Kupan hålls på plats av ett fjädersystem.

Kupa av opal polykarbonat.

Inbyggt skymningsrelä:

Inställningar

Läge på, 3 till 50 lux

Läge av, 30 till 150 lux

Reaktionstid ca: 25 sek.

Installux:

Energibesparande

Anslutningsspänning:

Allmänbrukslampor: 250 V,

kompaktlysrör: 230 V/50 Hz .

Kapslingsklass: IP 43/54

Skyddsklass: I / II

Optioner:

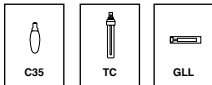
Q = Snabbservice, lagerlaggd

E-nummer:

Finns uttagna på vissa specificerade artiklar.

Se bilagd E-nummerlista

Ljuskällor

Artikelnummer	Optioner / Dimensioner	Lampa / Effekt
Diameter på armatur D 200 mm		
22 141.003.25	D 200, T 110	C35 40 W
22 141.913.25	D 200, T 110	TC 7 W
08-22141	reservkupa polykarbonat	
Diameter på armatur D 260 mm		
22 142.003.25	D 260, T 110	C35 40 W
22 142.913.25	D 260, T 110	TC 9 W
08-22142	reservkupa polykarbonat	

Diameter på armatur 225x225 mm		
22 146.003.25.Q	B 225, H 225, T 110	C35 40 W
22 146.913.25.Q *	B 225, H 225, T 110	TC 9 W
08-22146	reservkupa polykarbonat	

* Armatur med skymningsrelä

Diameter på armatur 270x270 mm		
22 148.003.25	B 270, H 270, T 115	C35 40 W
22 148.913.25.Q	B 270, H 270, T 115	TC 9 W
08-22146	reservkupa polykarbonat	

Installux, Polykarbonatarmatur, extremt energibesparande tack vare ljuskällan.

Med skymningsrelä: Läge på: ca. 25 Lux, läge av: ca. 30 lux

22 030.082.25.Q	B 200, H 200, T 60	GLL 1,4 W
-----------------	--------------------	-----------

Utan skymningsrelä

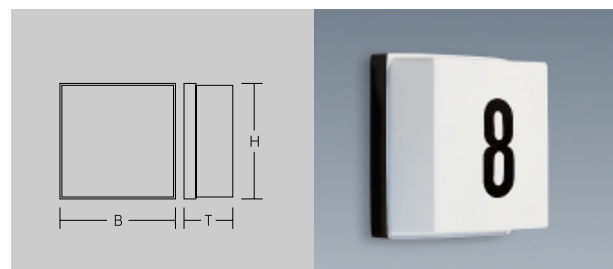
22 030.082	B 200, H 200, T 60	GLL 1,4 W
10-1113	Reservlampa GLL 1,4 W	

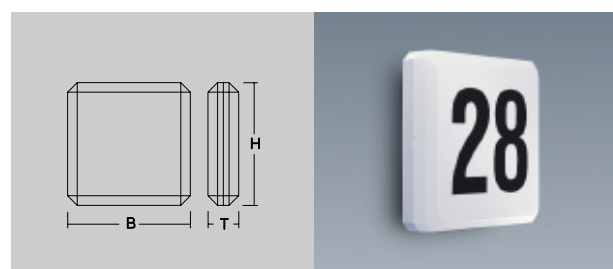
- med fjädersystem
- inga verktyg behövs för att öppna armaturen
- enkel montering och demontering av kupan
- god fixering av kupan

Väggarmatur, IP43
Skyddsklass I

Väggarmatur, IP43
Skyddsklass I

Väggarmatur, IP54
Skyddsklass II

Innehåll

Husnummerarmaturer

Rounded superflat

Husnummer

Husnummer

Rounded

Rounded

H+M LAMPAN

Design: Hvidt & Mølgaard

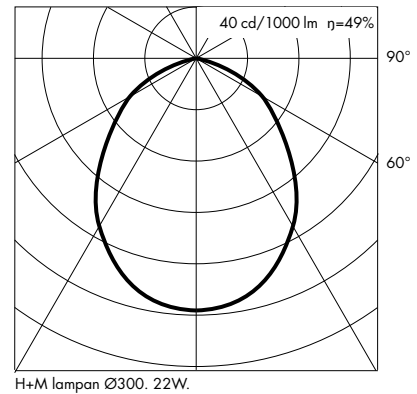

Fox

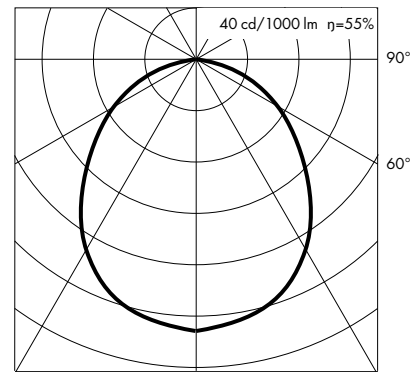
Fox Design AB
Tellusgången 8, Telefonplan
126 37 Hägersten
Tel +46 8 440 85 40
Fax +46 8 24 22 33
info@foxdesign.se
www.foxdesign.se

TEKNISK INFO

Design	Hvidt & Mølgaard
Material	Aluminium
Ytbehandling	Halvmatt vit (RAL 9010), aluminiumfärg (RAL 9006), svart (RAL 9005).
Avbländning	Opal polykarbonatskiva
Vikt	H+M infälld: Ø300: 2 kg. Ø380: 2,5 kg. H+M tak: Ø300: 1,4 kg. Ø380: 2,1 kg.
Montering	H+M infälld: Klämmas fast i underlaget med spännfjädrar, alternativt montage i avlastningsjärn. Ø300: Håltagning 275-280 mm. Inbyggnadshöjd 100 mm. Ø380: Håltagning 355-360 mm. Inbyggnadshöjd 100 mm. H+M tak: Skruvas i tak eller takdosa, hålavstånd 70 mm. För väggmontage ska tillbehör Fjädrar användas. Se nedan.
Anslutning	Kopplingsplint 5x2,5 mm ² . Överkoppling max 2 st 5x2,5 mm ² .
Isolationsklass	Klass I
Kapslingsklass	IP 20 (OBS med glasavbländning, endast F-märkt)
Certifiering	 Godkänd för ventilerat undertak

H+M lampen Ø300, 22W.

H+M pendel Ø380, 40W.

BESTÄLLNINGSNUMMER

H+M infälld Ø300 mm

Kompaktlysrör (HF-std) 22W T16-R, sockel 2GX13

Vit	01-22141
Svart	01-22143
Aluminiumfärg	01-22149

H+M infälld Ø380 mm

Kompaktlysrör (HF-std) 40W T16-R, sockel 2GX13

Vit	01-22161
Svart	01-22163
Aluminiumfärg	01-22169

H+M tak Ø300 mm

Kompaktlysrör (HF-std) 22W T16-R, sockel 2GX13

Vit	01-22051
Svart	01-22053
Aluminiumfärg	01-22059

H+M tak Ø380 mm

Kompaktlysrör (HF-std) 40W T16-R, sockel 2GX13

Vit	01-22071
Svart	01-22073
Aluminiumfärg	01-22079

HFdim kan levereras på begäran.

Tillbehör

Sladdställ 2,5m, komplett med jordad stickpropp, PVC-fri	80-01042
Hållare för avbländningsskiva vid väggmontage	71-20400
Glasavbländning som alternativ till polykarbonat, Ø300	71-20302
Glasavbländning som alternativ till polykarbonat, Ø380	71-20382

H+M infälld

H+M tak

QUARTOLAMP INOMHUS

Design: Torsten Thorup, Claus Bonderup

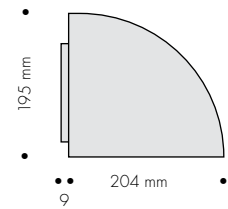
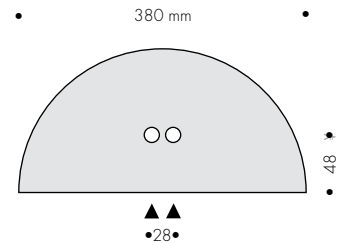
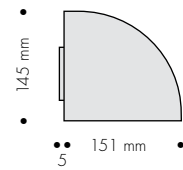
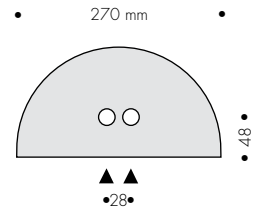

Fox

Fox Design AB
Tellusgången 8, Telefonplan
126 37 Hägersten
Tel +46 8 440 85 40
Fax +46 8 24 22 33
info@foxdesign.se
www.foxdesign.se

TEKNISK INFO

Design	Torsten Thorup, Claus Bonderup
Material	Stål, mässing eller koppar
Ytbehandling	Galvaniserat stål, obehandlad mässing, obehandlad koppar, mattförokromad, halvmatt vit (RAL 9010), svart (RAL 9005), grafitgrå (Akzo Nobel SW302F)
Avbländning	Opal polykarbonatskiva
Vikt	Quartolamp 270 mm: 1,1 – 1,3 kg. Quartolamp 380 mm: 2,1 – 2,7 kg.
Anslutning	Fast montage, dubbla genomföringshål i väggfäste. Vid utanpåliggande kabelförläggning används distans av neoprengummi (se tillbehör). Kopplingsplint 3x4 mm ² . Överkoppling med max 2 st 3x1,5 mm ² .
Isolationsklass	Klass I (Quarto 270 mm, HF-versionen, går även att få i klass II)
Kapslingsklass	IP 20, Quarto 380 mm IP 44
Certifiering	Ⓢ Ⓢ

▲ = Kabelgenomföring

BESTÄLLNINGSNUMMER

Quartolamp inomhus 270 mm (finns också IP45, se separat produktblad)

Kompaktlysrör (HF-std) 18W TC-DEL, sockel G24q-2

Vit	01-42011
Svart	01-42013
Grafitgrå	01-42014
Matt krom	01-42015
Mässing	01-42016
Koppar	01-42018
Varmförzinkad	01-42019

Glödlampa 60W A60, sockel E27

Vit	01-40011
Svart	01-40013
Grafitgrå	01-40014
Matt krom	01-40015
Mässing	01-40016
Koppar	01-40018
Varmförzinkad	01-40019

Quartolamp inomhus/utomhus 380 mm, IP44

Kompaktlysrör (HF-std) 2x18W TC-L, sockel 2G11

Vit	01-62041
Svart	01-62043
Grafitgrå	01-62044
Mässing	01-62046
Koppar	01-62048
Varmförzinkad	01-62049

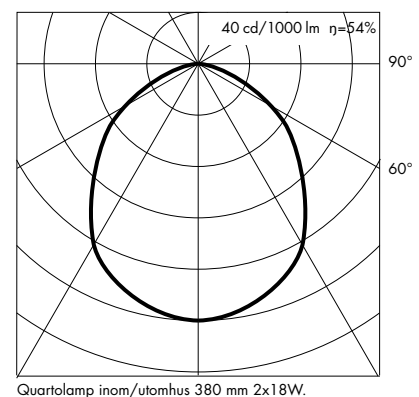
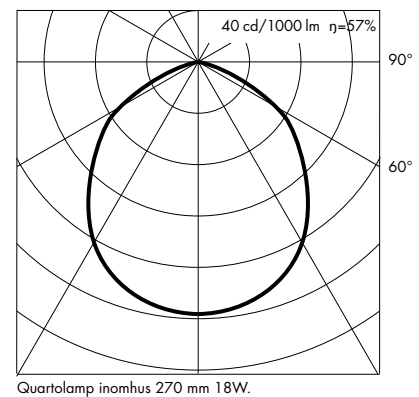
Glödlampa 150W A65, sockel E27

Vit	01-60041
Svart	01-60043
Grafitgrå	01-60044
Mässing	01-60046
Koppar	01-60048
Varmförzinkad	01-60049

HF-dim kan levereras på begäran.

Tillbehör

Distans i neoprengummi 5 mm	71-93451
Distans i neoprengummi 10 mm	71-93453
Distans i neoprengummi 15 mm	71-93455

TBO-Balkongen

Vår tradition

Produkter

Balkongplatta

Räcken och fronter

Balkongtak

Inglasning

· Tillbehör

Så här fungerar det

Referenser

Galleri

Tillbehör

Som balkongentreprenörer har vi naturligtvis skaffat oss ett brett kunnande om vilken typ av möbler, blomlådor, parasoll, mattor, insynsskydd och andra typer av produkter som klarar livet på en balkong bäst.

Insynsskydd

Insynsskydd som är monterat på balkongen skyddar mot insyn, sol och vind.

Höj- och sänkbart insynsskydd i markisväv med galvaniserad ram. Finns i olika färgkombinationer